

המבחן של טראמפ: האם יתעקש על ההפרדה בין לבנון לאיראן?

written by מאיר בן שבת | 04.06.2026

פחות מיממה חלפה מההכרזה על ההסכם להפסקת אש בין ישראל לממשלת לבנון, ובשטח עדיין אין סימנים לשקט. ההפך נכון: חיזבאללה הפר את משוואת הפסקת האש שנקבעה בתחילת השבוע בהתערבות הנשיא דונלד טראמפ, ושיגר רחפני נפץ לשטח ישראל. נכון לכתיבת שורות אלה ישראל לא מימשה את זכותה להגיב על כך בתקיפות באזור ביירות, וגם לא ברור אם תעשה זאת.

"ההצהרה בווישינגטון נועדה לאפשר לישראל להשיג בדרך מדינית את מה שלא הצליחה לעשות באמצעים צבאיים", טען מזכ"ל חיזבאללה שיח' נעים קאסם בהודעה שפרסם אתמול. הוא הבהיר כי "כל עוד הכיבוש קיים, ההתנגדות תימשך", והודה למשטר בטהרן על מאמציו "להבטיח סיום מקיף של מעשי האיבה בלבנון, כחלק מסיום התוקפנות נגד איראן". זהו ניסוח מחוכם, שנועד לשמר את הזיקה בין הזירות בלי לתת תחמושת למבקרו על שהוא מקריב את לבנון למען אינטרסים זרים.

מי שהקדים אותו ודבק בעמדה הזו היה שר החוץ האיראני עבאס עראקצ'י, שלא השאיר שום מקום לפרשנות והבהיר: "המלחמות באיראן, באזור ובלבנון קשורות זו בזו. או שהמלחמה תיפסק באיראן ובלבנון, או שהיא לא תיפסק לא באיראן ולא בלבנון".

בזמן שצה"ל וצבא לבנון מתחילים בצעדים מדודים ליישום "אזורי פיילוט" בהתאם להסכם, חיזבאללה מלווה באש את הכרזת בכיריו על התנגדותם להסכם. הדברים ייקבעו לפי התנהלותה של ישראל והתגובה לכך מצד טראמפ, שהבהיר בקולו כי לבנון היא סוגיה נפרדת מאיראן.

לכאורה החתימה על ההסכם מעניקה לישראל לגיטימציה רבה יותר להגיב באש על פעולות חיזבאללה. אולם החששות בווישינגטון מפני ההשלכות שיהיו לכך על המשא ומתן עם איראן, לצד הרצון של הממשל הלבנוני לבסס את מעמדו העצמאי, עלולים להיות לה לרועץ. כבר כעת התנהלות חיזבאללה מעמידה במבחן את ניסיונה של ווישינגטון לנתק בין לבנון לאיראן. היא עושה זאת על גבה של ישראל.

אם התגובה הצבאית לכך לא תהיה תקיפה בגיבוי אמריקני מדיני, איראן וחיזבאללה יראו בכך השלמה עם שליטתן המעשית בארץ הארזים. וההסכם? כמאמר הגשש החיוור, אפשר יהיה "לעשות איתו טיאהרה".

הפסקת אש לשיטת טראמפ

"באזור הזה של העולם, הפסקת אש פירושה שאתה יורה בצורה מתונה יותר", כך אמר השבוע הנשיא טראמפ כשאחד הכתבים בבית הלבן ביקש שיציג את הגדרתו למונח "הפסקת אש". הפרשנות הזאת יכולה להסביר את גישתו לזירות הלחימה הפתוחות באזורנו, שמצד אחד מגבילה את ההיקף והעצימות של הלחימה, מונעת הורדת מבנים רבי-קומות בביירות או פגיעה בתשתיות דר-שימושיות, ומצד שני מאפשרת סיכולים ממוקדים, פשיטות מוגבלות ואפילו תפיסת תאי שטח.

הגישה הזו ביטלה למעשה את הציפיות לשקט מוחלט, וגם את המחויבות של הצדדים לכך. מנגד היא פתחה פתח למשוואות חדשות תחת מסגרת כללית מוצהרת של "הפסקת אש", והשאירה בידי הממשל האמריקני את האפשרות לקבוע את גובה הלהבות.

מנקודת מבטה של ישראל, יש בגישה הזו לא מעט יתרונות כשמדובר באויב כמו חמאס בעזה, שאפשרויותיו והתנאים לפעילותו מוגבלים למדי. רצף החיסולים שראינו בשבועיים האחרונים נגד מנהיגי ארגון הטרור ממחיש זאת. מול חיזבאללה בלבנון, מנגד, הגישה הזו מונעת את הפעלת חיל האוויר מול מרכז העצבים של האויב בביירות, וכך היא שומטת יתרון מרכזי שלנו על פני ארגון הטרור, ומאפשרת לו לשחק בהתאם לכללים שהוא מכתוב.

צריך לנצל את המציאות שנוצרה בעקבות ההסכם ואת ההפרות מצד חיזבאללה כדי להסיר את המגבלה ביחס לביירות. זה חיוני כדי למנוע מחיזבאללה לקבע מולנו משוואות חדשות, וזה נחוץ גם כדי להעלות את המחיר על הפעלת רחפני נפץ. מול האיום הזה, שיכול לפגוש אותנו בקרוב גם בעזה, ביו"ש ובזירות נוספות, ישראל חייבת להגיב באופן שיפחית את רצון אויבינו להשתמש בו.

להשלים את המשימה

רצף החיסולים של מפקדי חמאס בעזה בשבועיים האחרונים הוא מכה מורלית ומבצעית קשה לארגון הטרור, שמשקיע מאמצים רבים כדי להשתקם. הוא ממחיש את התבססות יכולות המודיעין בזירה זו, וגם את יכולתה של ישראל להפנות אליה קשב למרות האתגרים באיראן ובלבנון. עם כל גודלו של ההישג, עדיין לא הגענו לתחתית החבית. גלריית המפקדים של חמאס רחבה, ויש להמשיך את רצף הסיכולים נגדה.

כדי להבין את משמעות גריעתם המפקדים הללו מההנהגה, די להתבונן בקורות חייהם ובניסיון העצום שצברו בשורות ארגון הטרור. מוחמד עודה פעל בזרוע הצבאית של חמאס יותר משלושים שנה. את תפיסתו האידיאולוגית גיבש בהשפעת דמויות כמו סלאח שחאדה ויאסר נמרוטי, אנשי דור המייסדים של הארגון. הוא היה מקורב למוחמד דף ולכל שדרת מפקדי החטיבות, מילא תפקידים גם במערכי ייצור הנשק, ובנה את מטה המודיעין של חמאס. הוא מוריד איתו לשאול תחתיות שילוב ייחודי של ידע רב, ניסיון עשיר וזיכרון ארגוני.

כך גם המקרה של עז א־דין אל־ביכ, מפקד חטיבת צפון עזה, שנמנה על ותיקי הכוחות המיוחדים, ושל סגן מפקד חטיבת עזה ומפקד גדוד זייתון עמאד אסלים, שהיה יעד בעבר לתקיפות של ישראל.

גריעתם של אל־ביכ, עודה וקודם לכן של עז א־דין אל־חדאד מ"מטכ"ל" חמאס, מעמידה את הזרוע הצבאית בפני אתגר חסר תקדים בגיבוש הנהגה חדשה, מלוכדת ומנוסה, בעוד החרב הישראלית ממשיכה לרחף מעל ראשיה. הסיכולים הממוקדים אינם פוגעים רק ביציבות הארגון וביוקרתו בעיני הציבור, אלא משבשים את תהליכי הלמידה ובניין הכוח שלו, ומייצרים בקרבו תחושת רדיפה עמוקה. מעבר לכך הם מעידים על נגישות מודיעינית ישראלית גבוהה למעגלים המצומצמים ביותר בחמאס, ומאלצים את הארגון להתמקד בהשרדות.

חשיבותם הנוספת נובעת מהמסר שהם מעבירים לחמאס ולשאר השחקנים בזירה: ישראל לא סיימה את המלאכה, והיא משכילה לפעול בעזה למרות מגבלות הפסקת האש.

ועדיין, גם המכות הקשות לא משנות את מצבו הבסיסי של חמאס. הארגון מחזיק בקשת רחבה של מפקדים. לכל אחד מהם יש סגנים ומפקדי משנה, המוכשרים להיכנס לנעליו במהירות בעת הצורך כדי למנוע ריק פיקודי. גדודי חמאס מתורגלים לפעול באופן מבוזר, כך שפגיעה בראש הפירמידה אינה משתקת בהכרח את יחידות הקצה.

למי שתוהה בישראל על נחיצותה של פעולה צבאית עצימה או רחבה יותר ברצועה, אפשר להזכיר כי החיסולים ² על כל חשיבותם ³ אינם מענה מספק לאתגרים שחמאס מציב. הדבר נכון הן לגבי תהליכי ההתחמשות וההתעצמות שלו מעל ומתחת לקרקע, הן לגבי נישולו מעמדות השליטה והמשילות ברצועה.

אסור לגלות שאננות. העובדה שחמאס לא יכול או לא מעוניין להגיב על החיסולים אינה יכולה ללמד על מידת האיפוק שיפגין אם יזהה הזדמנות לפיגועי חטיפה או לתקיפת כוחותינו בשטח. הודעות דובר צה"ל על פעילי טרור שחוסלו לאחרונה, לאחר ש"הציבו איום מיידי על כוחותינו", ממחישות היטב את פוטנציאל הטרור שנותר בשטח.

לאחר טבח 7 באוקטובר, ישראל חייבת למלא את כל היעדים שהציבה לעצמה בעזה. מציאות שבה חמאס ייוותר ישות שלטונית, צבאית או פוליטית בתום מלחמה ממושכת, תעניק השראה ותקווה לכל מי שיבקש לחקות את הטבח הנפשע. הדרך היחידה לסיים את העימות ברצועה היא השגת המטרות במלואן ⁴ גם אם הדבר ייקח זמן.

פורסם במקור ראשון, בתאריך 05 ביוני 2026.

*הדעות המובעות בפרסומי מכון משגב הן על דעת המחברים בלבד.